BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2006. május 24.)

az EK-Szerződés 95. cikke (4) bekezdése értelmében a Cseh Köztársaság által bejelentett, a műtrágyák maximálisan megengedhető kadmiumtartalmával kapcsolatos nemzeti rendelkezésekről

(az értesítés a C(2006) 2036. számú dokumentummal történt)

(Csak a cseh nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/390/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó Szerződésre, és különösen annak 95. cikke (6) bekezdésére,

mivel:

I. TÉNYEK

(1) A Cseh Köztársaság Európai Unió melletti Állandó Képviseletének 2005. december 1-jén kelt levelében a cseh kormány, hivatkozva a Szerződés 95. cikke (4) bekezdésére, értesítette a Bizottságot a műtrágyák kadmiumtartalmával kapcsolatos azon nemzeti rendelkezéseiről, amelyek fenntartását a műtrágyákról szóló, 2003. október 13-i 2003/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) elfogadása után szükségesnek tart.

1. *A SZERZŐDÉS 95. CIKKÉNEK (4) ÉS (6) BEKEZDÉSE*

(2) A Szerződés 95. cikkének (4) és (6) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(4) Ha azt követően, hogy a Tanács vagy a Bizottság harmonizációs intézkedést fogadott el, egy tagállam a 30. cikkben említett lényeges követelmények alapján vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosan szükségesnek tartja nemzeti rendelkezések fenntartását, ezekről a rendelkezésekről és a fenntartásuk indokairól értesíti a Bizottságot.

(…)

(6) A Bizottság az értesítéstől számított hat hónapon belül a vonatkozó nemzeti rendelkezéseket jóváhagyja vagy elutasítja, miután ellenőrizte, hogy az érintett rendelkezések nem képezik-e a tagállamok közötti önkényes megkülönböztetés eszközét vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében

Amennyiben a Bizottság e határidőn belül nem hoz határozatot, a (4) (…) bekezdésben említett nemzeti rendelkezéseket jóváhagyottnak kell tekinteni.

Ha az ügy összetettsége indokolja, és az emberi egészséget fenyegető veszély nem áll fenn, a Bizottság értesítheti az érintett tagállamot arról, hogy az ebben a bekezdésben említett határidő legfeljebb további hat hónappal meghosszabbítható.”

2. *KÖZÖSSÉGI JOGSZABÁLYOK*

(3) A legutóbb a 98/97/EK irányelv ([2]) által módosított, a műtrágyákra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1975. december 18-i 76/116/EGK tanácsi irányelv ([3]) meghatározta, hogy a műtrágyáknak milyen követelményeknek kell megfelelniük ahhoz, hogy az „EK-műtrágya” megjelöléssel lehessen azokat forgalomba hozni. A 76/116/EGK irányelv helyébe a 2003/2003/EK rendelet lépett.

(4) A 2003/2003/EK rendelet I. melléklete meghatározza a típus-megjelölést és a vonatkozó követelményeket – pl. az összetétellel kapcsolatos követelményeket –, amelyeknek minden EK-jelölésű műtrágyának meg kell felelnie. Az e listán szereplő EK-jelölésű műtrágyákat kategóriákba csoportosították, a makroelem-tartalomtól, azaz a nitrogén-, a foszfor- és a káliumtartalomtól függően.

([1]) HL L 304., 2003.11.21., 1. o.

([2]) HL L 18., 1999.1.23., 60. o.

([3]) HL L 24., 1976.1.30., 21. o.

(5) A 2003/2003/EK rendelet hatálya alá tartozó műtrágyák összetételére vonatkozó szabályok az EK-jelölésű műtrágyák kadmiumtartalmára nem írnak elő határértéket.

(6) Az 5. cikk kiköti, hogy a tagállamok az összetételre, azonosításra, címkézésre vagy csomagolásra vonatkozó indokok alapján nem tilthatják, korlátozhatják vagy akadályozhatják az „EK-műtrágya" megjelölésű, és az e rendelet rendelkezéseinek megfelelő műtrágyák forgalomba hozatalát.

(7) A rendelet 15. preambulumbekezdése kijelenti, hogy a Bizottság foglalkozni fog az ásványi trágyákban véletlenszerűen előforduló kadmiumtartalom kérdésével, és adott esetben rendelettervezetet állít össze, amelyet az Európai Parlament és a Tanács elé fog terjeszteni.

(8) Egy, a műtrágyák kadmiumtartalmáról szóló bizottsági javaslat előkészítésének munkája folyamatban van.

3. *AZ AUSZTRIÁNAK, FINNORSZÁGNAK ÉS SVÉDORSZÁGNAK ENGEDÉLYEZETT NEMZETI ELTÉRÉSEK*

(9) Ausztria, Finnország és Svédország Európai Unióhoz való csatlakozási tárgyalásai során közösségi szinten felvetették azokat a környezetvédelmi problémákat, amelyeket a műtrágyák kadmiumtartalma okoz. A csatlakozási okmányban ennek a három országnak ideiglenes eltéréseket engedélyeztek a műtrágyákról szóló közösségi jogszabályok alól, hogy lehetővé tegyék a műtrágyák kadmiumtartalmából eredő kockázatok közösségi szintű, gondos értékelését.

(10) A nemzeti kockázatértékelések következtetései alapján 2002-ben a Bizottság 2005. december 31-ig meghosszabbította az Ausztriának ([4]), Finnországnak ([5]) és Svédországnak ([6]) biztosított eltéréseket. A foszfortartalmú műtrágyák kadmiumtartalmával kapcsolatos közösségi jogszabályok elfogadásában bekövetkezett késedelem miatt az eltéréseket 2006 januárjában újból meghosszabbították.

(11) Jelenleg a következő rendelkezések hatályosak:

— A 2006/349/EK bizottsági határozat ([7]) 1. cikke megengedi Ausztriának, hogy megtiltsa a 75 mg/kg P_2O_5 kadmiumtartalmat meghaladó foszfortartalmú ásványi trágyák forgalomba hozatalát a nemzeti piacán.

— A 2006/348/EK bizottsági határozat ([8]) 1. cikke megengedi Finnországnak, hogy megtiltsa az egy kilogramm foszforra eső 50 mg kadmiumtartalmat meghaladó foszfortartalmú ásványi trágyák forgalomba hozatalát a nemzeti piacán.

— Végül, a 2006/347/EK bizottsági határozat ([9]) 1. cikke megengedi Svédországnak, hogy megtiltsa az egy tonna foszforra eső 100 gramm kadmiumtartalmat meghaladó foszfortartalmú ásványi trágyák forgalomba hozatalát a nemzeti piacán.

(12) Ezek az eltérések a műtrágyák kadmiumtartalmára vonatkozó uniós szintű harmonizált rendelkezések elfogadásáig alkalmazandóak.

4. *CSEH NEMZETI JOGSZABÁLYOK*

(13) A Cseh Köztársaság által bejelentett nemzeti rendelkezéseket a műtrágyáról szóló törvény ([10]) vezette be. A 3. cikk 2. bekezdés c) pontja kiköti, hogy a nemzeti piacon tilos olyan műtrágyát forgalomba hozni, amely veszélyesanyag-tartalma magasabb, mint amit a kormányrendelet meghatároz.

(14) A műtrágyákra vonatkozó követelmények meghatározásáról szóló, 2000. december 13-i 474/2000 kormányrendelet ([11]) többek között megállapítja az ásványi trágyák kadmiumtartalmának határértékét. Az I. melléklet értelmében a (legalább 5 % P_2O_5 tartalmú) foszfortartalmú ásványi trágyák kadmiumtartalma nem haladhatja meg az 50 mg/kg P_2O_5-öt.

(15) 2004. május 1-jén a Cseh Köztársaság csatlakozott az Európai Unióhoz. A csatlakozási okmány nem tartalmaz átmeneti rendelkezéseket a kadmium használatáról és forgalmazásáról az ország területén.

([4]) Az EK-Szerződés 95. cikke (4) bekezdése értelmében az Osztrák Köztársaság által bejelentett, a műtrágyák maximálisan megengedhető kadmiumtartalmával kapcsolatos nemzeti rendelkezésekről szóló 2002. május 15-i 2002/366/EK bizottsági határozat (HL L 132., 2002.5.17., 65. o.).

([5]) Az EK-Szerződés 95. cikke (4) bekezdése értelmében a Finn Köztársaság által bejelentett, a műtrágyák maximálisan megengedhető kadmiumtartalmával kapcsolatos nemzeti rendelkezésekről szóló, 2002. május 24-i 2002/398/EK bizottsági határozat (HL L 138., 2002.5.28., 15. o.).

([6]) Az EK-Szerződés 95. cikke (4) bekezdése értelmében a Svéd Királyság által bejelentett, a műtrágyák maximálisan megengedhető kadmiumtartalmával kapcsolatos nemzeti rendelkezésekről szóló, 2002. május 24-i 2002/399/EK bizottsági határozat (HL L 138., 2002.5.28., 24. o.).

([7]) HL L 129., 2006.5.17., 31. o.

([8]) HL L 129., 2006.5.17., 25. o.

([9]) HL L 129., 2006.5.17., 19. o.

([10]) A műtrágyákról, talajjavító segédanyagokról, növényi eredetű készítményekről és kivonatokról, valamint a mezőgazdasági földterületek agrokémiai vizsgálatáról szóló, 1998. június 12-i 156/1998 törvény (Sbírka zákonů České Republiky 54. sz., 1998.7.13., 6709. o.).

([11]) Sbírka zákonů České Republiky 137. sz., 2000.12.20., 7404. o.

(16) A műtrágyákra vonatkozó követelmények megállapításáról szóló 474/2000 kormányrendeletet [12] módosító 2005. május 20-i 209/2005 kormányrendelet összhangba hozza a nemzeti rendelkezéseket a 2003/2003/EK rendelettel. A kormányrendelet 1. cikkének (1) bekezdése kiköti, hogy a műtrágyákban található kadmiumtartalomra vonatkozó piaci korlátozás csak a hazai műtrágyákra alkalmazandó. A rendelet az „EK-típusú" műtrágyákra nem vonatkozik.

II. **ELJÁRÁS**

(17) A cseh hatóságok 2005. december 1-jén kelt levelükben értesítették a Bizottságot az olyan, a műtrágyákban található kadmiumtartalomról szóló nemzeti rendelkezéseikről, amelyeket a 2003/2003/EK rendelet elfogadása után fenn szándékoznak tartani.

(18) A Bizottság 2005. december 13-án kelt levelében tájékoztatta a cseh kormányt, hogy a Szerződés 95. cikkének (4) bekezdése szerinti értesítést átvette, és, hogy a 95. cikk (6) bekezdése szerinti vizsgálat hat hónapos időtartama 2005. december 6-án, az értesítés átvételének napját követő napon elkezdődött.

(19) A Bizottság 2006. február 2-án kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot a Cseh Köztársaságtól kapott értesítésről. A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* [13] közzétett egy közleményt is az értesítésről, hogy más érdekelt feleket tájékoztasson a rendelkezésekről, amelyeket a Cseh Köztársaság fenn szándékozik tartani, valamint a fenntartást alátámasztó indokokról.

III. **ÉRTÉKELÉS**

1. *AZ ELFOGADHATÓSÁG VIZSGÁLATA*

(20) A Szerződés 95. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy ha azt követően, hogy a Tanács vagy a Bizottság harmonizációs intézkedést fogadott el, egy tagállam a 30. cikkben említett lényeges követelmények alapján vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosan szükségesnek tartja nemzeti rendelkezések fenntartását, ezekről a rendelkezésekről és a fenntartásuk indokairól értesíti a Bizottságot.

(21) A cseh hatóságok által 2005. december 1-jén benyújtott értesítés a 2003/2003/EK rendeletben szereplő EK-jelölésű műtrágyák összetételére vonatkozó rendelkezésekkel összeegyeztethetetlen nemzeti rendelkezések alkalmazásának fenntartását szándékozik engedélyeztetni.

(22) Amint az már említésre került, a 2003/2003/EK rendelet 5. cikke megakadályozza, hogy a tagállamok az EK-jelölésű műtrágyák forgalmazását az összetételük miatt korlátozzák, de az összetételre vonatkozó szabályok nem határoznak meg a kadmiumtartalomra vonatkozó bármilyen határértéket. Ez azt jelenti, hogy az 5. cikk értelmében, az azon rendelet követelményeinek megfelelő EK-jelölésű műtrágyák forgalomba hozhatóak a kadmiumtartalmuktól függetlenül.

(23) A fentiek fényében egyértelmű, hogy a Cseh Köztársaság által bejelentett nemzeti rendelkezések, amennyiben tiltják az 50 mg/kg P_2O_5 kadmiumtartalmú, EK-jelölésű foszfortartalmú ásványi trágyák forgalomba hozatalát, korlátozóbbak, mint a 2003/2003/EK rendelet rendelkezései.

(24) A fentiekben említésre került, hogy a Bizottság már engedélyezte Ausztriának, Finnországnak és Svédországnak, hogy eltéréssel fenntartsák a nemzeti jogszabályokat. Bár a csatlakozási okmányuk már tartalmaz átmeneti rendelkezéseket, az eltéréseket meghosszabbították a nemzeti hatóságok által benyújtott kockázatértékelések alapján, miután a közös értékelési módszerekbe beleegyezett az Európai Bizottság.

(25) A 95. cikk (4) bekezdése előírja, hogy a nemzeti rendelkezések bejelentésekor csatolni kell a 30. cikkben említett lényeges követelmények közül eggyel vagy többel, vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatos indokok ismertetését. A Cseh Köztársaság által benyújtott kérelem tartalmazza a nemzeti rendelkezések tényleges szövegezését, egy, a kadmiumot tartalmazó foszfáttartalmú műtrágyák használatából eredő kockázatokat értékelő tanulmánnyal [14] együtt, amely a cseh hatóságok véleménye szerint igazolja a nemzeti rendelkezések fenntartását. A nemzeti kockázatértékelés követi az értékelési módszert, amelyhez az Európai Bizottság a beleegyezését adta.

(26) Az eddig elmondottak fényében a Bizottság azon a véleményen van, hogy a Cseh Köztársaság által a 2003/2003/EK rendelet rendelkezéseitől eltérő nemzeti rendelkezések fenntartásának jóváhagyása érdekében benyújtott értesítés az EK-Szerződés 95. cikke (4) bekezdése értelmében ezért elfogadhatónak tekinthető.

[12] Sbírka zákonů České Republiky 75. sz., 2005.5.20., 3928. o.
[13] HL C 29., 2006.2.4., 8. o.

[14] Čupr, P., Sáňka, M., Holoubek, I.: Tanulmány azon kockázatok értékeléséről, amelyet a kadmiumot tartalmazó foszfáttartalmú műtrágyák használata jelent a környezetre és az egészségre, 2005. november; RECETOX Környezeti Kémiával és Ökotoxikológiával Foglalkozó Kutatóközpont (Research Centre for Environmental Chemistry and Ecotoxicology), Masaryk Egyetem; 285. sz. TOCOEN JELENTÉS http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/legislation/fertilizers/cadmium/sctee.pdf

2. *A FŐ SZEMPONTOK ÉRTÉKELÉSE*

(27) A Szerződés 95. cikkével összhangban a Bizottságnak biztosítania kell, hogy minden feltétel teljesüljön, amely lehetővé teszi valamely tagállam számára, hogy az olyan eltérésre való lehetőségekkel éljen, amelyekről e cikk rendelkezik.

(28) A Bizottságnak főleg azt kell értékelnie, hogy a tagállamok által bejelentett rendelkezéseket a Szerződés 30. cikkében említett lényeges követelményekkel kapcsolatos indokok igazolják-e, vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosak-e.

(29) Ezen felül, a Szerződés 95. cikkének (6) bekezdése értelmében, amennyiben a Bizottság a nemzeti rendelkezéseket igazoltnak tartja, ellenőriznie kell, hogy ezek a nemzeti rendelkezések nem képezik-e a tagállamok közötti önkényes megkülönböztetés eszközét vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében.

(30) A Cseh Köztársaság a kérelmét az emberi egészség és a környezet védelmének követelményére alapozta. A műtrágyákban található kadmiumot a környezetre és az emberi egészségre veszélyesnek lehet tekinteni. Kérelmének alátámasztására a Cseh Köztársaság egy nemzeti tanulmány következtetéseire utal, amely egy értékelést tartalmaz a kadmiumtartalmú műtrágyák által jelentett kockázatokról.

2.1. A 30. CIKKBEN EMLÍTETT LÉNYEGES KÖVETELMÉNYEKEN, VAGY A KÖRNYEZET, ILLETVE A MUNKAKÖRNYEZET VÉDELMÉN ALAPULÓ INDOKOLÁS

2.1.1. ***Általános információk a kadmiumról***

(31) A kadmium egy nehézfém, amely természetes úton is jelen van a környezetben, de ebből a fémből a legtöbb kibocsátás különböző emberi tevékenységekből fakad (nemvasfémek előállítása, fosszilis tüzelőanyagok égése, műtrágyák alkalmazása stb.).

(32) A létező anyagok kockázatainak értékeléséről és ellenőrzéséről szóló, 1993. március 23-i 793/93/EGK tanácsi rendelet ([15]) alapján a fém formájában megjelenő kadmiumról és a kadmium-oxidról jelenleg egy általános kockázatértékelés van folyamatban, ahol Belgium tölti be az előadó szerepét. Ez a kockázatértékelés foglalkozni fog a kadmium minden jelentős felhasználásával és kibocsátásával. Jelenleg a technikai szintű tárgyalásokhoz csak egy jelentéstervezet áll rendelkezésre.

(33) Az eddig rendelkezésre álló tudományos adatok alapján levonható az a következtetés, hogy a fém formájában megjelenő kadmium és a kadmium-oxid általában véve komoly veszélyforrásnak tekinthető az emberi egészségre nézve, különös tekintettel a vesére és a csontokra. Ráadásul a kadmium-oxidot 2. kategóriájú karcinogénként osztályozták. Általános egyetértés van arról is, hogy a műtrágyákban található kadmium a legfontosabb forrás, ahonnan a kadmium a talajba és az élelmiszerláncba kerül. Az általános kockázatértékelés tervezete óvatosságra int, mivel az emberi egészséget érintő kockázat nem zárható ki a helyi és regionális helyzetekben, és akár az 1,0 alatti kockázati tényezők sem nyújtanak elég védelmet a teljes lakosság minden szegmensében, az élelmiszerekben található kadmium koncentrációjának, az étrendi szokásoknak és a tápanyagokkal kapcsolatos jellemzőknek a nagyfokú változékonysága miatt.

2.1.2. ***A kadmium a műtrágyákban***

(34) A kadmium természetes állapotában megtalálható az olyan foszfáttartalmú ásványi kőzetekben, amelyeket azért bányásznak, hogy foszfáttartalmú ásványi trágyák előállításához nyersanyagként felhasználják. Kész állapotukban az ilyen műtrágyák mindig tartalmaznak egy bizonyos mennyiségű kadmiumot, a foszfáttartalmú kőzetek eredeti kadmiumtartalmától függően.

(35) A kadmium mind a környezetre, mind az emberi egészségre károsnak tekinthető. Kimutatták, hogy a foszfáttartalmú műtrágyák a szántóterületek fontos kadmiumforrásai, ahol idővel többnyire felhalmozódnak. A növényi kultúrák hajlamosak a talajból felszívni a kadmiumot, és az emberek számára az élelmiszerek kadmiumtartalma szolgál a kadmiumbevitel fő forrásaként, ami az emberi egészség szempontjából aggályokat vet fel. Az élelmiszerrel bevitt kadmium hajlamos felhalmozódni a vesékben, és veszélyeztetett csoportoknál végül veseelégtelenséghez vezethet.

(36) A műtrágyák kadmiumtartalmával kapcsolatos környezetvédelmi aggályokat Ausztria, Finnország és Svédország Európai Unióhoz való csatlakozási tárgyalásai során vetették fel először közösségi szinten. A fentiekben említésre került, hogy e három tagállam számára a műtrágyákról szóló közösségi jogszabályoktól való átmeneti eltéréseket engedélyeztek, a műtrágyák kadmiumtartalmából eredő kockázatok közösségi szintű, figyelmes értékelése céljából.

(37) Ebben az összefüggésben a Bizottság először összegyűjtött minden rendelkezésre álló adatot és információt a műtrágyákban található kadmium bevitelével kapcsolatos helyzetről az Európai Közösségben. Mivel nem minden tagállamban volt elegendő rendelkezésre álló adat, a Bizottság két tanulmány elkészítésére adott megbízást módszer és eljárások kidolgozása érdekében annak értékelése céljából, hogy milyen kockázatot jelent a műtrágyákban található kadmium az egészségre és a környezetre ([16]). A tagállamokat ezt követően felkérték a fenti módszer és eljárások felhasználásával országos kockázatértékelések elvégzésére.

([15]) HL L 84., 1993.4.5., 1. o.

([16]) ERM, Tanulmány a műtrágyákban található kadmium által az egészségre és környezetre jelentett kockázat jövőbeli értékelését alátámasztó adatszolgáltatást és adatgyűjtést szolgáló adatkövetelményekről és programról, 1999. március; Lásd még ERM, Tanulmány a műtrágyákban található kadmium által az egészségre és a környezetre jelentett kockázatok értékelését szolgáló részletes eljárásokból álló program létrehozásáról, 2000. február.

(38) Kilenc tagállam végzett el kockázatértékeléseket a műtrágyákban található kadmiumra vonatkozóan. Ezek a kockázatértékelések a nyilvánosság számára 2001 szeptembere óta hozzáférhetők a Bizottság weboldalán ([17]). Ezen felül közzétételre került egy külön tanulmány, amely elemzi ezeket a kockázatértékeléseket, valamint különböző lehetőségeket alakítottak ki a műtrágyákban található kadmium által jelentett kockázatok egész Közösségre kiterjedő kezelésére ([18]).

(39) A fenti nemzeti kockázatértékeléseket értékelés céljából benyújtották a toxicitási, ökotoxicitási és környezetvédelmi tudományos bizottságnak (CSTEE) ([19]). Nevezetesen a toxicitási, ökotoxicitási és környezetvédelmi tudományos bizottságot felkérték, hogy jelölje meg, mekkora a legmagasabb kadmium koncentráció a műtrágyákban, ami a megművelt talaj kadmiumtartalmában való jelentős növekedés elkerülése érdekében megengedhető. A tudományos bizottság azt a következtetést vonta le, hogy a műtrágyák kadmiumtartalmát nem szükséges korlátozni ahhoz, hogy megelőzzék a talajban a kadmium felhalmozódását. Bizonyos talajokban akkor is előfordulhat felhalmozódás, ha a műtrágyák nagyon kis koncentrációban tartalmaznak kadmiumot, és bizonyos talajokban akkor sem figyelhető ez meg, ha magas kadmiumtartalmú műtrágyát használnak. A kevesebb mint 20 mg Cd/kg P_2O_5-öt tartalmazó műtrágyáktól azonban, amennyiben más Cd bevitelek nincsenek figyelembe véve, a legtöbb talajban nem várható, hogy hosszú távú talaj felhalmozódást okozzanak, míg a több mint 60 mg Cd/kg P_2O_5-öt tartalmazó műtrágyák várhatóan hosszú távon felhalmozódást okoznak a talajban. Ezért a foszfáttartalmú műtrágyák kadmiumtartalmára vonatkozó határértéket a kockázatértékelési megközelítés alapján és minden kadmiumforrást figyelembe véve kell kiszámítani ([20]).

(40) A kadmiumra és kadmium-oxidra vonatkozó általános kockázatértékelés elvégzése viszonylag hosszú ideig tartott, és jelenleg nincs végleges, az egész EU-ra kiterjedő értékelés a kockázatokról, amelyet a kadmium jelent. Az általános kockázatértékelés 2005 márciusában kelt végleges tervezete támogatja a toxicitási, ökotoxicitási és környezetvédelmi tudományos bizottságnak a kadmium talajban való felhalmozódására vonatkozó véleményét. Bár leszögezi, hogy a műtrágyák kadmium hozzájárulása önmagában nem feltétlenül elég ahhoz, hogy súlyos és közvetlen kockázatot jelentsen az emberi egészségre vagy a környezetre nézve, óvatosságra van szükség, mivel az emberi egészséget érintő kockázat nem zárható ki minden helyi és regionális helyzetben az élelmiszerekben található kadmium koncentrációjának, az étrendi szokásoknak és a tápanyagokkal kapcsolatos jellemzőknek a nagyfokú változékonysága miatt.

([17]) http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/legislation/fertilizers/cadmium/reports_en.htm

([18]) ERM, a műtrágyákban található kadmium által az egészségre és a környezetre jelentett kockázat tagállami értékelésének elemzése és az azokból levont következtetések, 2001. október.

([19]) Új néven az egészségügyi és környezeti kockázatok tudományos bizottsága (SCHER)

([20]) A toxicitási, ökotoxicitási és környezetvédelmi tudományos bizottság véleménye a műtrágyák kadmiumtartalma által, az egészségre és a környezetre jelentett kockázatok tagállami értékeléseiről. A vélemény a 33. CSTEE plenáris ülésen hangzott el, 2002. szeptember 24-én, Brüsszelben. http://europa.eu.int/comm/enterprise/chemicals/legislation/fertilizers/cadmium/sctee.pdf

(41) A kadmiumról és a kadmium-oxidról szóló általános kockázatértékelés véglegesítéséig, valamint a kockázatcsökkentő intézkedésekre vonatkozó lehetséges nyomon követési munka megkezdéséig a műtrágyákban található kadmiumról szóló bizottsági javaslat valamelyest késik.

2.1.3. *A Cseh Köztársaság által végzett kockázatértékelés*

(42) A foszfáttartalmú műtrágyák kadmiumtartalmának határértékére vonatkozó kérelem támogatásaként a cseh hatóságok nemzeti kockázatértékelést nyújtottak be. A kockázatértékelés lefolytatására alkalmazott keretrendszer három modulra épül:

2.1.3.1. **A felhalmozódási modul**

(43) E modul alapján a talaj és talajoldat (vagy pórusvíz) ([21]) kadmiumtartalmának műtrágyák alkalmazásából eredő nettó felhalmozódását állandósult állapotban, bizonyos időtartamon keresztül számítják ki. A felhalmozódási modul adatok széles skálájának bevitelét teszi lehetővé, például átlagos és szélsőséges alkalmazási arányokat. A cseh kockázatértékelés bemutatja, hogy ez a modul a következő paramétereket vette figyelembe:

— a talajban található kadmium aktuális koncentrációját,

— a kadmium beszivárgásának mértékét (az ásványi trágyák, de akár a légköri lerakódás, talajjavító készítmények, szennyvíziszap és kiindulási kőzet eróziója következtében is),

— a kadmium növényekre vonatkozó felszívódási mértéke,

— a kadmium kioldódásának mértéke, amely függ az éves többlet csapadéktól és a pórusvíz csurgalékvizében található kadmium koncentrációjától,

— a kadmium koncentrációja a talajban, illetve a kioldódási mértéke jelenleg és száz év múlva, három forgatókönyv szerint: jelenlegi körülmények között, nagyobb műtrágya-alkalmazási arányok mellett, valamint a műtrágyák magasabb kadmiumtartalma mellett.

2.1.3.2. **Az expozíciós modul**

(44) E modul alapján a kadmium felszívódását a talajból a termesztett növényekbe és ezt követően az emberi kadmiumbevitelt mind jelenlegi, mind szélsőséges expozíciós forgatókönyvekre jellemző expozíciós paraméterek felhasználásával számítják ki.

([21]) A pórusvíz a talajban található víz azon részét jelenti, amelyet a talaj szilárd szemcséi között megtart a hajszálcsövesség.

2.1.3.3. **A kockázat jellemzését szolgáló modul**

(45) Ez a modul lehetővé teszi a Cseh Köztársaság számára, hogy megbecsülje a tényleges vagy becsült kadmiumexpozíció által valószínűleg okozott káros hatások előfordulását és súlyosságát. A számításokat három forgatókönyv és négy PNEC ([22]) érték szerint végzik.

2.1.4. ***A kockázatértékelés eredményei***

(46) A modulok alkalmazása 0,1-től 1,19-ig terjedő veszélymutatókat (PEC/PNEC arányokat) ([23]) adott, ahol azt feltételezve, hogy a foszfortartalmú ásványi trágyák kadmiumtartalma nem haladja meg az 50 mg/kg P_2O_5-öt, a reális legrosszabb esetre vonatkozó 0,93 értéket emelték ki a nemzeti korlátozások indokolására.

2.1.5. ***A Cseh Köztársaság álláspontjának értékelése***

(47) A cseh hatóságok által benyújtott kockázatértékelést olyan közösségi szinten meghatározott eljárásoknak és módszernek megfelelően végezték el, amelyek a szerzett információk nagy fokú megbízhatóságát biztosítónak tekinthetőek.

(48) Mivel a Cseh Köztársaság által, a nemzeti intézkedések fenntartásának igazolására előterjesztett érték egy 1-hez közeli PEC/PNEC arány, helyénvalónak tartották a kockázatértékelést alapos vizsgálatra benyújtani a Bizottság egészségügyi és környezeti kockázatok tudományos bizottságának (SCHER).

(49) A SCHER-t különösen a következőkre kérték fel:

— A cseh jelentés általános tudományos minőségének értékelésére és bármilyen jelentős hiányosság megjelölésére.

— Észrevételek megtételére a tanulmányozott forgatókönyvek helyénvalóságáról és a talaj kadmiumtartalmának felhalmozódására vonatkozó következtetésekről.

— Észrevételek megtételére arról, hogy a bejelentett 0,93 PEC/PNEC arány a legmegfelelőbb érték-e az emberi egészséget és a környezetet érintő kockázat jellemzésére.

(50) A Cseh Köztársaság álláspontjának értékelése ezért elhalasztásra került addig, amíg a Bizottság megkapja a tudományos bizottság véleményét.

2.2. A SZERZŐDÉS 95. CIKKE (6) BEKEZDÉSE HARMADIK ALBEKEZDÉSÉNEK ALKALMAZÁSA

(51) Ezen adatok pontos vizsgálatát követően a Bizottság úgy véli, hogy a 95. cikk (6) bekezdés harmadik albekezdésében meghatározott feltételek teljesültek ahhoz, hogy igénybe vehesse azon hat hónap meghosszabbításának lehetőségét, amelyen belül jóvá kell hagynia vagy vissza kell utasítania a nemzeti rendelkezéseket, amelyekről ez a cikk rendelkezik.

2.2.1. ***Indoklás az ügy összetettsége alapján***

(52) Tekintetbe véve a cseh hatóságok által benyújtott tanulmányt, amely azt a következtetést vonta le, hogy a PEC/PNEC arány nagyon közel áll az 1-hez, a SCHER általi vizsgálat elvégzésére van szükség annak tisztázása érdekében, hogy valóban kockázat áll-e fenn a környezetre és az emberi egészségre nézve. A múltban, amikor Ausztria, Finnország és Svédország hasonló tanulmányokat nyújtott be a nemzeti eltérésre vonatkozó kérelmük alátámasztására, konzultáltak a Bizottság tudományos bizottságával. A 95. cikk (6) bekezdésének első albekezdése szerinti bizottsági határozatnak ezért meg kell várnia a felülvizsgálat eredményét. Ilyen körülmények között a Bizottság úgy véli, hogy indokolt a nemzeti rendelkezések jóváhagyására vagy visszautasítására rendelkezésre álló hat hónap meghosszabbítása egy későbbi időpontig, annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a tudományos bizottság számára a részletes értékelést és véleményük kialakítását, valamint hogy a megfelelő következtetéseket levonhassák a nemzeti rendelkezések tekintetében. E célból egy 2006. december 6-án lejáró határidőre van szükség.

2.2.2. **Az *emberi egészséget érintő veszély hiánya***

(53) A feltételezések és a felhasznált forgatókönyvek alapján a cseh jelentés azt a következtetést vonta le, hogy jelenleg a kadmium műtrágyákban való használata nem jelent kockázatot az emberi egészségre.

(54) A kadmium Egészségügyi Világszervezet (WHO) által megállapított engedélyezett megengedhető heti bevitele (PTWI) 7 μg/kg/hét. Ez a határérték egy átlagos, 60 kg súlyú személy esetében 60 μg/napnak felel meg. 2000-ben a Cseh Köztársaságban a felnőttek átlagos napi kadmium bevitelét 12-27 μg/napra becsülték, a figyelembe vett eset függvényében, amely a WHO határérték körülbelül 19 %–45 %-át teszi ki.

([22]) PNEC: Predictable No-Effect Concentration – becsült hatásmentes koncentráció.

([23]) Az 1488/94/EK bizottsági rendeletben felvázolt kockázatértékelési módszer, amelyet az új és létező anyagokra vonatkozó kockázatértékelésről szóló technikai útmutató dokumentum tovább részletezett, abból áll, hogy kiszámítják egy adott anyag becsült környezeti koncentrációjának (PEC) és az anyag becsült hatásmentes koncentrációjának (PNEC) az arányát bármely meghatározott környezeti egységben. A kockázatot a PEC/PNEC arány számszerűsíti, amely számot a cseh jelentés veszély-mutatóként említi. Az 1 alatti PEC/PNEC arány a környezetre való kockázatmentességet, míg az 1 vagy annál nagyobb arány egy valós vagy potenciálisan veszélyes helyzetet jelöl; minél nagyobb az érték, annál nagyobb a hatás jelentőssége. Arányos kockázatkezelési intézkedéseket vázoltak olyan esetekre, ahol a PEC/PNEC arány nagyobb mint 1.

(55) A cseh hatóságok által benyújtott, az embert érintő kockázat jellemzését szolgáló modul összehasonlította a különböző forgatókönyvek alapján megállapított kadmiumbeviteleket a WHO által ajánlott határértékekkel. Az eredmény az úgynevezett biztonsági határra vonatkozó együttható (MOS). Ha a biztonsági határra vonatkozó együttható meghaladja az 1-et, a vizsgált helyzet egy annak kitett személy számára potenciális egészségi kockázat forrásának tekinthető. A cseh jelentés által használt feltételezések alapján és módszerrel – amely jelentés a tudományos bizottság alapos vizsgálatán esik éppen át – az 1-es határ-MOS-t egyik expozíciós forgatókönyv szerint sem haladták meg, ideértve a vizsgált felső határértékű forgatókönyvet, azaz annak a feltételezését, hogy a szolgáltatott élelmiszer 100 %-a származik műtrágyakezelt területekről és hogy a kadmiumtartalom szintje 90mg/kg P_2O_5.

IV. **KÖVETKEZTETÉS**

(56) Az eddigiek fényében a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a Cseh Köztársaság által 2005. december 1-jén bejelentett, a műtrágyák kadmiumtartalmának határértékére vonatkozó nemzeti rendelkezések jóváhagyásáért folyamodó kérelem elfogadható.

(57) Az ügy összetettsége, valamint az emberi egészséget érintő veszélyt hangsúlyozó bizonyítékok hiánya miatt azonban a Bizottság indokoltnak tartja, hogy a 95. cikk (6) bekezdése első albekezdésében említett határidőt 2006. december 6-ig meghosszabbítsa,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Szerződés 95. cikke (6) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében a Cseh Köztársaság által a 95. cikk (4) bekezdése alapján, a műtrágyákban található kadmiumtartalomról szóló nemzeti rendelkezések jóváhagyására vagy visszautasítására 2005. december 1-jén bejelentett, a hivatkozott cikk első albekezdésében említett határidő 2006. december 6-ig meghosszabbításra kerül.

2. cikk

E határozat címzettje a Cseh Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2006. május 24-én.

a Bizottság részéről
Günter VERHEUGEN
alelnök